



T.C. M.M.
HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Sayı : 23354
Tarih : 23.02.2023

78810

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın İçişleri Bakanı Süleyman SOYLU tarafından Anayasa'nın 98'inci İçtüzüğü'nün 96'ıncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Serpil KEMALBAY PEKGÖZEGÜ

İzmir Milletvekili

İşkence, kötü muamele ve ırkçılık yasağı ulusal ve uluslararası ölçekte yasa ile teminat altına alınmıştır. Türkiye'nin de imzacısı olduğu İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi'nin 5. Maddesi "Hiç kimseye işkence yapılamaz, zalimce, insanlık dışı veya onur kırıcı davranışlarda bulunulamaz ve ceza verilemez demektedir. Diğer yandan Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 3. Maddesinde de "sadece işkence değil, bireylere yönelik insanlık dışı ya da onur kırıcı bir davranış veya ceza uygulanması da yasaklanmıştır.

Kolluk gücü şiddetinin ve dolayısıyla hak ihlallerinin önlenmesi devletlerin sorumluluğunda ve kesinlikle hukukun ve insan hakları normlarının tarif ettiği kurallar çerçevesinde kullanılması ve denetlenmesi gereken bir yetki iken Türkiye'de kolluk kuvvetlerinin hukuk tanımayan müdahaleleri siyasal iktidarın eliyle yayılan cezasızlık politikaları ile artmaya devam etmektedir. Kolluk güçlerince uygulanan darp, kötü muamele, orantısız güç kullanma, her türlü şiddet ve hukuk dışı uygulama yaşanmakta, insan hakları ihlalleri ve hukuk devleti ilkeleri kolluk eliyle çiğnenmektedir.

6 Şubat itibarı ile defalarca kez yaşadığımız ve on binlerce insanın yaşamını yitirmesine neden olan depremlerin önlenmesinde, arama, kurtarma ve depremzedelerin ihtiyaçlarını karşılama konusunda sorumluluklarını yerine getirmeyen siyasi iktidar, oluşan tepkileri bastırmak, kamuoyunda giderek güçlenen eleştirileri susturmak amacıyla OHAL ilan etmiş, OHAL kararını ise deprem bölgelerinde yaşanan hırsızlık, yağma eylemlerine dayandırmıştır. Deprem

bölgesinde yağma ve hırsızlık gibi adli olaylara karıştıkları iddiasıyla kimi mülteci olan yurttaşlara işkence, darp yapılmış, görüntüler sosyal medyada dolaşıma sokulmuş, hukuk dışı süreçler meşrulaştırmaya çalışmıştır.

İktidar yanlısı sosyal medya kullanıcıları, troller ve yine iktidara yakın basın yayın organları tarafından depremin ilk günlerinden itibaren sosyal medyada, bölgeye yardıma gitmiş çoğu Suriyeli, Arap, Alevi olan insanlara saldırılarda bulunmaktadır. Depremde insanları kurtarmak için kolluk güçlerini kullanmayan iktidar işkence ve eziyet suçları için kolluk güçlerini kullanmaktadır. 40 binin üzerinde insanın yaşamını yitirdiği depremlerin ardından deprem bölgelerinde “yağmacı” olduğu iddia edilen kişilere yönelik sosyal medyada yer alan, kriz merkezlerimize gelen çok sayıda videoda asker ve polis kıyafetli kişiler ile sivil kıyafetli kişilerce işkence uygulanan görüntü video ve fotoğraflar bu suçları ispat eder şekildedir. Bu işkence sonucu insanlar yaşamlarını yitirmekte ağır yaralanmakta veya haksız ve hukuksuz bir şekilde darp edilerek gözaltına alınmaktadırlar.

Nitekim, Çağdaş Hukukçular Derneği sosyal medya hesabı üzerinden yaptığı açıklamada, 12 Şubat tarihinde Hatay’ın Büyükburç Mahallesi’nde “yağmacı” olduğu iddiası ile jandarma ekiplerince gözaltına alınan Ahmet Güreşçi ve Sabri Güreşçi’nin gözaltında ağır işkenceye maruz kaldığını ve Ahmet Güreşçi’nin karakolda gördüğü ağır işkence sonucu kaldırıldığı hastanede yaşamını yitirdiğini duyurmuş, açıklamada ayrıca ÇHD’li avukatların da işlemleri takip etmek ve işkenceyi belgelemek için hazır bulundukları sırada kolluk güçlerince “sizin de başınıza gelir” denilerek tehdit edildiği belirtilmiştir.

Yine, İskenderun Bit Pazarı’nda esnaf olan M.Y., A.Y., A.Y., R.Y., B.A., C.Z., R.A., M.C.K. ve depremzede olduğu belirtilen Suriye uyruklu olduğu S.B. ve M.B.’nin polislerce darp edilerek gözaltına alındıkları, gözaltında ise görevli kolluk personelleri tarafından kaba dayak atıldığı, yüzlerinde ve vücutlarında ciddi patlak ve morartılar oluştuğu, hakaret edildiği, onur kırıcı davranışlar sergilendiği, ters kelepçe ile yüzleri duvara doğru çevrilmiş ve o şekilde ayakta bekletilerek ağır işkenceler uygulandığı basında yer almıştır. Halkların Demokratik Partisi olarak yaşanan bu işkence olayına dair de suç duyurusunda bulunulmuştur.

Görülmektedir ki; hukuki güvenliği ortadan kaldıran, yargısal süreçleri ikincil hale getiren açıklamalar saldırganları cesaretlendirmiştir. Hükümet cezasızlık politikaları ile ve kolluğa suç işlediğinde arka çıkarak “her koşulda” emniyet teşkilatını insan haklarının, yaşam hakkının üzerinde tutmaya devam ettiğini göstermektedir. Bu da Türkiye’nin baskı toplumu kurmak için demokrasi ve hukuk devleti kriterlerinden bilinçli olarak uzak durduğu anlamına gelmektedir ki, bu kabul edilemez.

Bu bağlamda;

- 1- 12 Şubat tarihinde Hatay'ın Büyükburç Mahallesi'nde "yağmacı" olduğu iddiası ile jandarma ekiplerince gözaltına alınan Ahmet Güreşçi ve Sabri Güreşçi'nin gözaltında ağır işkenceye maruz kaldığı ve Ahmet Güreşçi'nin karakolda gördüğü ağır işkence sonucu kaldırıldığı hastanede yaşamını yitirdiği bilginiz dahilinde midir?
- 2- Gözaltında işkenceye maruz kalan Sabri Güreşçi'nin Çukurova Üniversitesi Tıp Fakültesi Adli Tıp Anabilim Dalı'nın hazırladığı kati raporunda da cop, sopa ve tekmeyle dövülmeyle muayenede saptanan lezyonların uyumlu olduğuna ilişkin rapor bilginiz dahilinde midir?
- 3- Ahmet Güreşçi'nin gözaltında uğradığı işkence sonucu yaşamını yitirmesi ve Sabri Güreşçi'nin ise yaralanmalarına ilişkin olarak haklarında idari ve cezai işlem başlatılan kolluk idarecisi ve görevlisi bulunmakta mıdır?
- 4- İskenderun Bit Pazarı'nda esnaf olan M.Y., A.Y., A.Y., R.Y., B.A., C.Z., R.A. M.C.K. ve depremzede olduğu belirtilen Suriye uyruklu olduğu S.B. ve M.B.'nin polislerce darp edilerek gözaltına alındıkları ve gözaltında işkenceye maruz kaldıkları bilginiz dahilinde midir?
- 5- Kolluk personeline uygulanan şiddete yönelik olarak Hatay Valisi ve Emniyet Müdürü, İskenderun İlçe Emniyet Müdürü ve işkence fiilini işlemiş olduğu iddia edilen kamu görevlilerinin görevden alınmaları ve cezai işlem başlatılması hakkında herhangi bir işlem yapılmış mıdır? Yapılmadı ise gerekçesi nedir?
- 6- Kolluk kuvvetlerinin yurttaşlara yönelik şiddet ve kötü muamele talimatı tarafınızca mı verilmektedir? Tarafınızca verilmemekte ise kim ve kimler tarafından verilmektedir?
- 7- Bakanlığınızca kolluğun uyguladığı şiddetin açığa çıkarılması ve cezalandırılması, emniyet teşkilatındaki ihlal soruşturmalarının önündeki her türlü engelin kalkması ve cezasızlık politikalarının son bulması, yeni mağduriyetlerin yaşanmaması adına ulusal ve uluslararası sözleşmelerden doğan yükümlülüklerin yerine getirilmesine yönelik alınan idari önlemler var mıdır? Varsa bunlar nelerdir?
- 8- 2015-2023 yılları arasında yıllar bazında darp, işkence, kötü muamele nedenleriyle hakkında şikâyetle bulunulan kolluk kuvveti mensubu sayısı kaçtır?
- 9- 2015 – 2023 yılları arasında darp, işkence, kötü muamele nedenleriyle hakkında soruşturma başlatılan kolluk kuvveti sayısı kaçtır?
- 10- 2015 – 2023 yılları arasında darp, işkence, kötü muamele nedenleriyle görevlerinden alınan kolluk mensubu sayısı kaçtır?